

Щомъ изсвирва войнишката трѣба и се зачуватъ командитѣ на турския военачалникъ, турцитѣ откриватъ честъ пушеченъ огънь съ своитѣ белгийски шишанета. Куршумитѣ зачаткали по скалитѣ и по рѣдкитѣ дървета, гдето борцитѣ били залегнали. Хаджи Димитъръ и малката му дружина отговаряли съ по-рѣдки гърмежи, понеже не разполагали съ много муниции. Започва се неравенъ бой, който продължава цѣли петъ часа. Кърсердаринътъ Османъ, съ нѣколко стотинъ башибозука, настѣпва срещу четата отъ югоизтокъ, откъмъ мѣстността, наречена „Хашката поляна“; заптиитѣ, командвани отъ Сюлейманъ, атакуватъ откъмъ западъ, а редовната войска отъ северъ, откъмъ самия връхъ Бузлуджа. Обржчтъ се стѣснява все повече и повече. Нѣколко атаки сж отблъснати, но барутниятъ димъ обгражда все по-отблизу малобройнитѣ борци. Турцитѣ, помамени отъ властѣта че ще се дадатъ по три жълтици на всѣки, който би донесълъ главата на нѣкой „комита“, фанатично нападатъ отъ всички страни. Отъ тѣхнитѣ бѣсни и въодушевени викове юнацитѣ чувствуватъ, че всѣка надежда е изгубена. Повечето отъ тѣхъ биватъ ранени или убити. Най-после и воеводата пада смъртно раненъ на три мѣста. Следъ него загиватъ и последнитѣ му другари. Никой не се е предалъ. Всички умиратъ за свободата на Родината. Най-после гърмежитѣ спиратъ и фанатизиранитѣ многобройни нападатели, съ тържествующи викове се нахвърлятъ върху безжизненитѣ трупове на героитѣ, като довършватъ тежко раненитѣ и отрѣзватъ главитѣ имъ.

Следъ пладне, въ разгара още на неравния бой, когато кръвѣта е течала отъ раненитѣ юнаци, слънцето силно излжчвало своята юлска жегга. Устнитѣ на раненитѣ били засъхнали отъ жажда и огнена треска. Сърдитото дневно свѣтило предвещавало буря. И наистина, когато заглъхналъ последниятъ бой въ саможертвата на последнитѣ защитници, небето потъмнѣло и силна вихрушка съ градъ се извила надъ Балквна. Отъ невидѣлицата сякашъ на едно небесно проклетие, градушката се е сипѣла, като че ли да отмъсти на врага за извършенитѣ жестокости. Гръмотевицитѣ сж трешѣли и свѣткавицитѣ освѣтявала юнашкитѣ глави на загиналитѣ, носени зловещо на прѣти отъ победоносния врагъ. . . .

Нали при издъхването на Спасителя върху Кръста земята се е тресѣла и камънитѣ разпукали? Защо и сега природата да не изкаже своето съчувствие или своя гнѣвъ, когато издъхваше единъ герой-светецъ? . . . Тронътъ на безсмъртието се достига само по